

Tlač a informácie

Súdny dvor Európskej únie
TLAČOVÉ KOMUNIKÉ č. 116/13
v Luxemburgu 26. septembra 2013

Návrhy generálneho advokáta vo veci C-363/12
Z/A Government Department and the Board of Management of a Community
School

Podľa návrhov, ktoré predniesol generálny advokát Wahl, z práva EÚ nemožno odvodiť nárok rodičov dieťaťa, ktoré sa narodilo náhradnej matke, na platenú dovolenku zo zamestnania

Podľa súčasného stavu práva EÚ ich situácia nepatrí do jeho pôsobnosti

Prípád pred vnútroštátnym súdom sa týka pani Z, ktorá je učiteľkou v Írsku. Trpí vzácnym ochorením, ktoré spôsobuje, že hoci má zdravé vaječníky a inak je plodná, nemá maternicu a nemôže porodiť. Na to, aby mali dieťa, sa pani Z a jej manžel dohodli s náhradnou matkou, že porodí ich dieťa v Kalifornii. Dieťa, ktoré sa narodilo náhradnej matke, je biologickým dieťaťom tejto dvojice a v americkom rodnom liste nie je uvedená náhradná matka.

Zatiaľ čo írske právo upravuje materskú dovolenku a dovolenku pri osvojení, v írskom právnom poriadku (ani v pracovnej zmluve pani Z) neexistuje nijaké výslovné ustanovenie o dovolenke v prípade narodenia dieťaťa na základe dohody s náhradnou matkou. Po tom, čo bola žiadosť pani Z o platenú dovolenku zamietnutá, podala sťažnosť na Equality Tribunal. Uviedla, že bola diskriminovaná na základe pohlavia, rodinného stavu a zdravotného postihnutia.

Za týchto okolností sa Equality Tribunal pýta Súdneho dvora, či skutočnosť, že žene, ktorej biologické dieťa sa narodilo na základe dohody s náhradnou matkou, sa nepriznáva platená dovolenka zo zamestnania, predstavuje porušenie práva EÚ.

Vo svojich dnešných návrhoch generálny advokát Wahl rozlišuje prejednávánú vec od situácie tehotnej pracovníčky patriacej do pôsobnosti smernice o tehotných pracovníčkach¹, ktorá stanovuje materskú dovolenku v trvaní aspoň 14 týždňov. V tejto súvislosti zdôrazňuje, že ochrana podľa tejto smernice sa vzťahuje na ženy, ktoré porodili dieťa, a že jej cieľom je chrániť tieto pracovníčky vzhľadom na ich telesnú zraniteľnosť.

Pokiaľ ide o prejednávánú otázku, generálny advokát sa najskôr domnieva, že **pani Z nebola obeťou zakázanej diskriminácie na základe pohlavia**.² Podľa generálneho advokáta rozdielne zaobchádzanie, ktoré namietajú pani Z, nebolo založené na pohlaví, ale vychádza z odmietnutia vnútroštátnych orgánov zrovnoprávniť jej situáciu so situáciou ženy, ktorá porodila, alebo adoptívnej matky. Osobitná ochrana v súvislosti s diskrimináciou na základe pohlavia, ktorá sa poskytuje tehotným ženám, sa však v tomto prípade neuplatňuje, a preto je potrebné porovnanie s opačným pohlavím. Keďže generálny advokát zistil, že s mužským rodičom dieťaťa porodeného náhradnou matkou by sa zaobchádzalo úplne rovnako, odmieta tvrdenie založené na diskriminácii na základe pohlavia.

Hoci generálny advokát uvádza, že situáciu ženy, ako je pani Z, by bolo možné porovnať so situáciou adoptívnej matky, zdôrazňuje, že členské štáty ešte neprijali právnu úpravu

¹ Smernica Rady 92/85/EHS z 19. októbra 1992 o zavedení opatrení na podporu zlepšenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci tehotných pracovníčok a pracovníčok krátko po pôrode alebo dojčiacich pracovníčok (desiatá samostatná smernica v zmysle článku 16 ods. 1 smernice 89/391/EHS) (Ú. v. ES L 348, s. 1; Mim. vyd. 05/002, s. 110).

² Zákaz diskriminácie na základe pohlavia sa riadi smernicou Európskeho parlamentu a Rady 2006/54/ES z 5. júla 2006 o vykonávaní zásady rovnosti príležitostí a rovnakého zaobchádzania s mužmi a ženami vo veciach zamestnanosti a povolania (prepracované znenie) (Ú. v. EÚ L 204, s. 23).

harmonizujúcu právo adoptívnych rodičov na platenú dovolenku. Preto ak vnútroštátne právo predpokladá možnosť platenej dovolenky v prípade osvojenia, vnútroštátny súd by mal zvážiť, či uplatňovanie rozdielných pravidiel na adoptívnych rodičov v porovnaní s rodičmi, ktorých dieťa sa narodilo náhradnej matke, nepredstavuje zakázanú diskrimináciu v rozpore s vnútroštátnym právom.

Pokiaľ ide o namietaný druhý dôvod diskriminácie, generálny advokát Wahl dospel k záveru, že podľa práva EÚ **pani Z nebola obeťou diskriminácie ani na základe zdravotného postihnutia**. Podľa generálneho advokáta ustanovenia zakazujúce diskrimináciu na základe zdravotného postihnutia v rámci zamestnania a povolania³ majú obmedzený rozsah a ich cieľom je plná a efektívna účasť všetkých na profesijnom živote. Keďže nespôsobilosť pani Z znášať tehotenstvo jej nebráni v takejto účasti, dotknutá právna úprava EÚ sa nemôže uplatňovať.

UPOZORNENIE: Súdny dvor nie je viazaný návrhmi generálneho advokáta. Úlohou generálnych advokátov je nezávisle navrhnúť Súdnemu dvoru právne riešenie veci, ktorá im bola pridelená. Sudcovia Súdneho dvora od tohto momentu začínajú v tejto veci poradiť. Rozsudok bude vyhlásený neskôr.

UPOZORNENIE: Návrh na začatie prejudiciálneho konania umožňuje súdom členských štátov v rámci sporu, ktorý rozhodujú, položiť Súdnemu dvoru otázky o výklade práva Únie alebo o platnosti aktu práva Únie. Súdny dvor nerozhoduje vnútroštátny spor. Vnútroštátnemu súdu prináleží, aby rozhodol právnu vec v súlade s rozhodnutím Súdneho dvora. Týmto rozhodnutím sú rovnako viazané ostatné vnútroštátne súdne orgány, na ktoré bol podaný návrh s podobným problémom.

Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Súdny dvor.

[Úplné znenie](#) návrhov sa uverejňuje na internetovej stránke CURIA v deň ich prednesu.

Kontaktná osoba pre tlač: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499

³ EÚ prijala v tejto oblasti osobitnú právnu úpravu, najmä smernicu Rady 2000/78/ES z 27. novembra 2000, ktorá ustanovuje všeobecný rámec pre rovnaké zaobchádzanie v zamestnaní a povolani (Ú. v. ES L 303, s. 16; Mim. vyd. 05/004, s. 79).